

Bruselj, 9. december 2021
(OR. en)

14808/21

ENFOPOL 501
IXIM 286
JAI 1388

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Datum:	9. december 2021
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	13996/21 + COR 1
Zadeva:	Sklepi Sveta o poglobitvi čezmejnega policijskega sodelovanja v zvezi s pogrešanimi osebami – <i>Sklepi Sveta</i> (9. december 2021)

V prilogi vam pošiljamo sklepe Sveta o poglobitvi čezmejnega policijskega sodelovanja v zvezi s pogrešanimi osebami, ki jih je Svet (pravosodje in notranje zadeve) odobril na 3837. seji 9. decembra 2021.

**Sklepi Sveta o poglobitvi čezmejnega policijskega sodelovanja v zvezi s
pogrešanimi osebami**

SVET EVROPSKE UNIJE –

1. OB POUDARJANJU, da je visoka raven varnosti njenih državljanov na območju svobode, varnosti in pravice, ki naj bi jo zagotovili s spodbujanjem krepitve policijskega sodelovanja, kot je navedeno v **naslovu V Pogodbe o delovanju Evropske unije**, eden od ključnih ciljev Evropske unije.
2. OB UPOŠTEVANJU prenovljene strategije notranje varnosti (2015–2020)¹ in njenih dosežkov ter OB ZADOVOLJSTVU zaradi sporočila Komisije o **strategiji EU za varnostno unijo**², v katerem so določeni posebni ukrepi za celovito obravnavanje strateških prednostnih nalog v digitalnem in fizičnem svetu ter notranji in zunanji razsežnosti za obdobje 2021–2025.
3. OB POUDARJANJU, da je cilj **sklepov Sveta o notranji varnosti in evropskem policijskem partnerstvu**³ okrepiti delovanje območja svobode, varnosti in pravice ter vzpostaviti učinkovito evropsko partnerstvo za notranjo varnost. Upravljanje informacij je treba neprestano izboljševati in optimizirati uporabo obstoječih instrumentov ter dogovorov o izmenjavi informacij, na poti k učinkovitemu evropskemu partnerstvu za notranjo varnost (2020–2025) pa je najprej treba doseči naslednje:
 - dosledna uporaba razpisov ukrepov na ravni EU za kazniva dejanja, kot na primer razpisov ukrepov v zvezi z osebami ali predmeti prek Schengenskega informacijskega sistema, mora postati standardna praksa,
 - obstoječi okviri za izmenjavo informacij (kot je prümški okvir⁴) morajo biti posodobljeni, da bi se v informacijski arhitekturi EU še bolj upoštevalo načelo dostopnosti.

¹ 15670/14.

² 10010/20.

³ 13083/20.

⁴ Sklep Sveta 2008/615/PNZ in Sklep Sveta 2008/616/PNZ.

4. OB OPOZARJANJU na pomembne razprave Delovne skupine za schengenske zadeve (SIS/SIRENE) o vprašanju medsebojnega obveščanja držav članic v zvezi s pogrešanimi osebami⁵.
5. OB OPOZARJANJU, na posodobitev pravne podlage za delovanje Schengenskega informacijskega sistema v letu 2022 (**prenovitev SIS**)⁶, ki bo utrdila obstoječa pravila, izboljšala sistem, razširila obseg podatkov v razpisih ukrepov in uvedla nove vrste razpisov ukrepov. Posodobljena pravila med drugim omogočajo vnos preventivnih razpisov ukrepov v zvezi z otroki, pri katerih obstaja nevarnost, da bi jih ugrabili starši, ter otroki ali ranljivimi osebami, ki jim je treba preprečiti potovanje zaradi lastne zaščite.
6. OB POUDARJANJU, da je treba nadgraditi obstoječe sisteme za izmenjavo informacij in podatkov na področju notranje varnosti ter – glede na napoved Evropske komisije, da bo **posodobila⁷ prümški pravni okvir⁸** – preučiti, ali ga je mogoče uporabiti za učinkovitejšo izmenjavo informacij o pogrešanih osebah in neidentificiranih truplih.
7. OB SPODBUJANJU uporabe vseh razpoložljivih sredstev in virov za ugotavljanje identitete neidentificiranih trupel, ne glede na vzrok in način smrti. Vsakdo ima pravico do imena, ki mu daje identiteto ter ščiti osebnost in dostojanstvo. Nihče ne bi smel biti pokopan brez imena.
8. OB POUDARJANJU pomena skupnih policijskih patrulj, enot in uradov, skupnih operacijskih središč in skupnih preiskav, saj učinkovito prispevajo k ohranjanju javnega reda ter preprečevanju in zatiranju kriminala, pa tudi k zagotavljanju javne varnosti, kot je že določeno v prümškem pravnem okviru, katerega del o operativnem sodelovanju bo posodobljen. Čezmejno policijsko sodelovanje na operativni ravni v obliki skupnih ukrepov velja za zelo učinkovito metodo iskanja pogrešanih oseb, zlasti ranljivih oseb.

⁵ 9017/16.

⁶ Uredbe (EU) 2018/1860, 2018/1861 in 2018/1862.

⁷ Skupni dokument – časovni načrt ocene/začetna ocena učinka, Ares(2020)4214748 – 11. avgust 2020.

⁸ Sklep Sveta 2008/615/PNZ in Sklep Sveta 2008/616/PNZ.

9. OB OPOZARJANJU na sporočilo Komisije o **strategiji EU o otrokovih pravicah**⁹, v kateri so pogrešani otroci obravnavani kot posebej ranljivi, in na pomen enotne evropske telefonske številke za prijavo pogrešanih otrok (116 000).
10. OB OPOZARJANJU na sporočilo Komisije o strategiji EU za boj proti trgovini z ljudmi¹⁰, v katerem je navedeno, da bi bilo treba posebno pozornost nameniti otroškim žrtvam in otrokom, ki so izpostavljeni tveganju trgovine z ljudmi, in sicer s sistematičnim poročanjem in razpisi ukrepov za pogrešane otroke za zgodnje odkrivanje, s postopki napotitve, prilagojenimi otroškim žrtvam, hitrim imenovanjem skrbnikov in učinkovito brezplačno pravno pomočjo.
11. OB UPOŠTEVANJU opredelitve pogrešane osebe v skladu s priporočili Odbora ministrov Sveta Evrope¹¹ in nacionalnimi predpisi kot okvira za opredelitev pogrešanih oseb.
12. OB PRIZNAVANJU pomembne vloge **Agencije Evropske unije za sodelovanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj (Europol)** kot središčne točke za izmenjavo informacij med organi pregona držav članic ter njene vloge pri podpiranju in usklajevanju sodelovanja pri čezmejnem policijskem delu.
13. OB PRIZNAVANJU vloge **Agencije Evropske unije za usposabljanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj (CEPOL)** pri razvoju, izvajanju, usklajevanju in podpiranju usposabljanja uradnikov organov pregona v Uniji.

⁹ 7453/21.

¹⁰ COM(2021) 171 final.

¹¹ Svet Evrope, Priporočilo CM/Rec(2009)12, ki ga je Odbor ministrov sprejel 9. decembra 2009: po opredelitvi Sveta Evrope je pogrešana oseba fizična oseba, katere obstoj ni več gotov, ker je izginila brez sledi in ker ni znakov, da živi.

14. OB OPOZARJANJU na delo **Mednarodne organizacije kriminalistične policije (INTERPOL)** kot globalne platforme za izmenjavo informacij in platforme za policijsko sodelovanje s tretjimi državami ter OB PRIZNAVANJU njene pomembne vloge ter njenih orodij in storitev pri podpiranju preiskav v zvezi s pogrešanimi osebami z globalno razsežnostjo.
15. OB PRIZNAVANJU dela **enotnih kontaktnih točk** kot točk za mednarodno sodelovanje na področju kazenskega pregona, ki vključujejo najobširnejše nacionalne pristojnosti in so sposobne obravnavati vse možne zahteve, povezane s čezmejnimi sodelovanjem na področju kazenskega pregona, tudi primere pogrešanih oseb, ter OB UPOŠTEVANJU dela **centrov za policijsko in carinsko sodelovanje** kot pomembnih institucij z različnimi funkcijami in nalogami na področju notranje varnosti in kazenskega pregona ter dragocenih lokalnih instrumentov za hitro neposredno čezmejno sodelovanje v primerih pogrešanih oseb.
16. OB UPOŠTEVANJU razprav v **Delovni skupini Sveta za organe pregona in ugotovitev njene mreže policijskih strokovnjakov za pogrešane osebe („Police Expert Network on Missing Persons“ – PEN-MP)**, da je v Evropski uniji vsako leto pogrešanih več kot 300 000 ljudi (po podatkih za leto 2019), od tega je več kot 100 000 otrok in mladostnikov. Glede na podatke ima 18 držav v svojih evidencah še vedno približno 40 000 nerešenih primerov pogrešanih oseb. Poleg tega je po navedbah 15 držav v Evropski uniji vsaj 15 000 primerov neidentificiranih trupel.
17. OB PODPIRANJU in SPODBUJANJU razprav v mreži policijskih strokovnjakov za pogrešane osebe (v nadaljnjem besedilu: PEN-MP) o potrebi po razvoju pristopov, ki omogočajo hitrejše in učinkovitejše ukrepanje pristojnih organov.
18. OB OPOZARJANJU, da so nekateri pogrešani otroci tudi žrtve spolnih zlorab, čeprav je zdaleč največ otrok spolno zlorabljenih in izkoriščanih v njihovem ožjem krogu. Zato so otroci še toliko bolj ranljivi. Treba si je še bolj prizadevati, da bi pri obravnavi takih primerov bolje razumeli in upoštevali njihove posebne potrebe –

SVET:

19. OPOZARJA na pomen uspešne uveljavitve posodobljene pravne podlage za delovanje Schengenskega informacijskega sistema (prenovitev SIS) na področju ogroženih pogrešanih oseb in ranljivih oseb ter POZIVA države članice, agencije EU in vse druge ustrezne deležnike, naj jo uveljavijo v skladu z roki.

V ZVEZI Z DRŽAVAMI ČLANICAMI:

20. SVETUJE državam članicam, ki tega še niso storile, naj razmislijo o tem, da bi na nacionalni ravni po potrebi in ob ustreznem upoštevanju nacionalnih virov in organizacijskih struktur ustanovile osrednjo operativno enoto za pogrešane osebe, ki bi jo sestavljali uradniki organov pregona, ki bi imeli dostop do enotne nacionalne zbirke podatkov o pogrešanih osebah ter neidentificiranih človeških posmrtnih ostankih in delih teles.
21. SVETUJE državam članicam, naj podpirajo učinkovito delovanje enotnih kontaktnih točk (s poudarkom na vlogi uradov SIRENE) in/ali centrov za policijsko in carinsko sodelovanje pri izpolnjevanju njihovih nalog in obveznosti, tudi pri primerih pogrešanih oseb.
22. POZIVA akterje, vključene v Evropsko večdisciplinarno platformo proti grožnjam kriminala, naj se zlasti v zvezi s trgovino z ljudmi in spolnim izkoriščanjem otrok po potrebi povežejo s PEN-MP pri pripravi in izvajanju posebnih ukrepov, ki so v njeni pristojnosti.
23. SPODBUJA države članice, naj uporabijo vsa razpoložljiva orodja in storitve Interpola, kot je svetovni policijski razpis ukrepov za pogrešane osebe (rumeno obvestilo), da bi učinkovito preiskovali primere pogrešanih oseb z globalno razsežnostjo.

V ZVEZI S KOMISIJO:

24. POZIVA Komisijo, naj pri pripravi nove zakonodaje na področju pogrešanih oseb še naprej upošteva predloge PEN-MP. Priprava novih zakonodajnih aktov temelji na dobro pripravljenih ocenah učinka.
25. POZIVA Komisijo, naj preuči možnost oblikovanja skupnega evropskega okvira za sodelovanje (tudi prostovoljno) v zvezi z izginotjem oseb, kadar so takšna izginotja zaskrbljujoča.
26. POZIVA Komisijo, naj preuči možnost, da bi se projekti, namenjeni spodbujanju tesnejšega sodelovanja med organi kazenskega pregona, ki preiskujejo sumljiva izginotja in/ali primere pogrešanih oseb (vključno s starimi nerešenimi primeri – „cold cases“), ter sodelovanju med organi, pristojnimi za sprejemanje odločitev, s katerimi naj bi zaščitili ogrožene otroke ali ranljive oseb (npr. pred protipravnimi odvzemi prostosti, ugrabitvami, trgovino z ljudmi itd.), financirali iz sredstev EU.

V ZVEZI S PEN-MP:

27. POZIVA PEN-MP, naj si še naprej prizadeva za izboljšanje sodelovanja med pristojnimi službami držav članic, pridruženih schengenskih držav in tretjih držav (s poudarkom na Zahodnem Balkanu), ustreznimi službami EU in mednarodnimi institucijami.
Poleg tega naj PEN-MP preuči možnost sodelovanja z drugimi tretjimi državami (na primer s severnoafriškimi državami).

28. JE SEZNANJEN, da namerava PEN-MP oblikovati statut, ki bo določal jasen in natančen okvir za učinkovito sodelovanje v skladu s pravnimi obveznostmi (vključno z varstvom podatkov) med pristojnimi službami in javnimi subjekti, ki lahko pomagajo pri hitrem in učinkovitem iskanju pogošenih oseb; Organi pregona bi morali tudi v prihodnje imeti vodilno vlogo, vendar lahko zasebne deležnike ali nevladne organizacije zaprosijo za podporo.
29. POZIVA PEN-MP k podrobnejšemu preverjanju in preučitvi možnosti vzpostavitve evropske internetne platforme, namenjene razširjanju prijav pogošenih oseb, ki bi jih vnašale policijske službe. Takšna platforma mora zagotoviti, da se obstoječi kanali za izmenjavo informacij, kot so Schengenski informacijski sistem, prümški okvir in Interpol, ne bodo podvajali, da se ne bodo vnašali operativni podatki in da se bodo spoštovali zaščitni ukrepi za varstvo podatkov.
30. POZIVA PEN-MP, naj razpravlja o pripravi evropskega priročnika o dobri praksi, v katerem bodo navedene vse ustrezne nacionalne pobude v zvezi s pogošenimi osebami.

V ZVEZI Z EUROPOLOM:

31. POZIVA Europol, naj še naprej podpira preiskave v zvezi s pogošenimi osebami, katerih pogošenje je posledica kaznivih dejanj, ki so v njegovi pristojnosti, in ga SPODBUJA, naj tudi v prihodnje prek Europolove platforme za strokovnjake (EPE) podpira PEN-MP.

V ZVEZI S CEPOLOM:

32. POZIVA CEPOL, naj preuči možnost vključitve vprašanja pogošenih oseb, katerih pogošenje je posledica kaznivega dejanja, v svoj obstoječi nabor dejavnosti, kadar koli je to mogoče in ustrezno. To nalogo bi bilo treba izpolniti v okviru EU prispevka CEPOLU ter v tesnem sodelovanju s PEN-MP in drugimi ustreznimi deležniki na tem kriminalističnem področju.